

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Zagreb, 30. lipnja 2023.

PREDLAGATELJ: Ministarstvo hrvatskih branitelja

PREDMET: Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji

---

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA
I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI**

Zagreb, lipanj 2023.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA
I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI**

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: Zakon) sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. i u odredbi članka 58. stavak 3. Ustava Republike Hrvatske („Narodne novine“, br. 85/10. – pročišćeni tekst i 5/14. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

**II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI
ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA
PROISTEĆI**

Ocjena stanja

Osnovica za određivanje iznosa i uvjeta za ostvarivanje većine prava predviđenih za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji ovisi o proračunskoj osnovici utvrđenoj u Republici Hrvatskoj. Proračunska osnovica za svaku godinu određuje se Zakonom o izvršavanju državnog proračuna. Proračunska osnovica od uvođenja pa sve do danas nije se mijenjala i iznosila je 3.326,00 kuna, odnosno 441,44 eura.

S obzirom da se u posljednjem razdoblju bilježi stalni rast prosječne neto plaće, nužno je s takvim ekonomskim stanjem prilagoditi i osnovna prava za hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji.

Prosječna mjesečna isplaćena neto-plaća po zaposlenome u pravnim osobama Republike Hrvatske za 2020. godinu iznosila je 6.763 kune, za 2021. godinu 7.129 kuna, a za 2022. godinu 7.653,00 kune.

Nadalje, specifičnost braniteljske populacije očituje se u izravnoj izloženosti ratnoj traumi za vrijeme Domovinskog rata u odnosu na ostale ranjive skupine te usporedno izloženosti različitim faktorima rizika kao što su psihosocijalne i zdravstvene poteškoće, porast udjela stare populacije među hrvatskim braniteljima, socijalna isključenost, teška socioekonomska situacija, smanjena radna sposobnosti i dostupnost ekonomskih resursa, kao i samačka kućanstva. Iz toga proizlazi potreba za sveobuhvatnim pristupom skrbi za hrvatske branitelje.

I dok je skrb za hrvatske branitelje u početku bila usmjerena na izravno saniranje ratnih posljedica, potrebe se s vremenom mijenjaju te je aktivnosti potrebno ciljano usmjeravati na neizravne posljedice Domovinskog rata.

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva hrvatskih ratnih vojnih invalida s težim stupnjem oštećenja organizma temeljem ranjavanja, ozljeda ili oboljenja, te s obzirom na starenje populacije, očekuje se da će potrebe hrvatskih branitelja i stradalnika biti sve izraženije, posebice kod onih koji se nalaze i u teškoj socioekonomskoj situaciji i nemaju članova obitelji koji bi mogli o njima skrbiti.

Stoga je s ciljem pomoći hrvatskim braniteljima koji nemaju osiguran smještaj ili zbog svog zdravstvenog ili materijalnog stanja ne mogu sami brinuti o sebi niti imaju članove obitelji koji im u tome mogu pomoći, potrebno urediti normativni okvir za osnivanje ustanove koja će pružati usluge dugotrajnijeg smještaja, odnosno predvidjeti pravnu osnovu za osnivanje ustanove takvog tipa.

Osim toga, od zadnje izmjene ovoga Zakona donesene su izmjene Zakona o mirovinskom osiguranju, kojima je omogućen rad uz obiteljsku mirovinu, te izmjene prema kojima se korisnicima najniže starosne i invalidske mirovine za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena omogućava korištenje najniže mirovine.

Osnovna pitanja koja treba urediti Zakonom

S obzirom na prethodno navedeno u Zakonu su nužne izmjene koje će iznos osnovnih prava po osnovi oštećenja organizma zbog sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, odnosno gubitaka člana obitelji u Domovinskom ratu prilagoditi trenutačnom ekonomskom stanju u Republici Hrvatskoj.

Nadalje, potrebno je sukladno Zakonu o ustanovama, predvidjeti pravnu osnovu za osnivanje ustanove za pružanje trajnog smještaja za braniteljsko-stradalničku populaciju iz Domovinskog rata.

Osim toga, a s obzirom na izmjene Zakona o mirovinskom osiguranju, kojima je omogućen rad uz obiteljsku mirovinu, te izmjene prema kojima se korisnicima najniže starosne i invalidske mirovine za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena omogućava korištenje najniže mirovine, isto je potrebno omogućiti i korisnicima najniže mirovine prema ovome Zakonu.

Posljedice donošenja Zakona

Izmjenama i dopunama Zakona proisteći će sljedeće:

- iznos osobne invalidnine, posebnog doplatka, doplatka za njegu i pomoć druge osobe, ortopedskog doplatka, obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine, novačene naknade u iznosu obiteljske invalidnine, novčane naknade u iznosu povećane i uvećane obiteljske invalidnine, naknade za njegovatelja i naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata svake godine će se određivati prema osnovici koju Vlada Republike Hrvatske određuje odlukom
- predviđena pravna osnove za osnivanje ustanove za smještaj braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata
- odredbe Zakona usklađene s odredbama Zakona o mirovinskom osiguranju
- odredbe Zakona usklađene sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 57/22. i 88/22. – ispravak), radi pune prilagodbe uvođenju eura kao službene valute.

III. OCJENA I IZVORI SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVEDBU OVOGA ZAKONA

Sredstva za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu u sklopu razdjela 041 - Ministarstvo hrvatskih branitelja i razdjela 086 - Ministarstvo rada, mirovinskoga sustava, obitelji i socijalne politike.

Predloženim Zakonom u odredbama vezanim uz prava na mirovinu sredstva su osigurana u Financijskom planu Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje za 2023. godinu i projekcijama za 2024. i 2025. godinu unutar programa 4102 - Mirovine i mirovinska primanja, na aktivnosti A753010 - Mirovine hrvatskih branitelja, skupini računa 37 - Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranja i druge naknade u 2023. godini u iznosu od 4.750.000 eura, u 2024. godini u iznosu od 6.400.000 eura i u 2025. godini u iznosu od 7.100.000 eura.

U sklopu razdjela 041 - Ministarstvo hrvatskih branitelja za provedbu, glave 04105 - Ministarstvo hrvatskih branitelja sredstva za provedbu Zakona potrebno je osigurati na sljedećim aktivnostima:

- A753008 - Trajna prava, račun 3721 - Naknade građanima i kućanstvima u novcu u 2023. godini u iznosu od 84.310.448 eura (povećanje od 2.100.448 eura) te nedostatna sredstva iznose 100.448 eura. U 2024. godini potrebno je osigurati 93.870.243 eura (povećanje od 11.660.243 eura) te nedostatna sredstva iznose 9.660.243 eura i 2025. godini potrebno je osigurati 92.500.847 eura (povećanje od 10.290.847 eura) te nedostatna sredstva iznose 8.290.847 eura

- A522027 – Jednokratna prava za obitelji zatočenih i nestalih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata, račun 3721 – Naknade građanima i kućanstvima u novcu u 2023. godini u iznosu od 755.000 eura (povećanje od 25.000 eura) te nedostatna sredstva iznose 25.000 eura te u 2024. i 2025. godini u iznosu od 860.000 eura godišnje (povećanje od 130.000 eura godišnje) te nedostatna sredstva iznose 130.000 eura godišnje

- A558041 – Administracija i upravljanje, račun 323 – Rashodi za usluge u 2023. godini u iznosu od 50.000 eura i 2024. godini u iznosu od 100.000 eura (sredstva su osigurana) te račun 451 – Dodatna ulaganja na građevinskim objektima u 2025. godini u iznosu od 6.500.000 eura (nedostatna sredstva iznose 6.500.000 eura).

Nedostatna sredstva za provođenje ovoga Zakona osigurati će se preraspodjelom financijskih sredstava u državnom proračunu Republike Hrvatske.

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA
ZAKONA O HRVATSKIM BRANITELJIMA IZ DOMOVINSKOG RATA
I ČLANOVIMA NJIHOVIH OBITELJI**

Članak 1.

U Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17., 98/19. i 84/21.) u članku 25. stavku 1. iza riječi: „iz Domovinskog rata“ dodaju se riječi: „i drugih kategorija korisnika prava iz ovoga Zakona“.

Stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Programom preventivnih sistematskih pregleda braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata, koji zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske, određuju se kategorije korisnika, dinamika i opseg preventivnih sistematskih pregleda za pripadnike braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata.“.

Stavak 6. mijenja se i glasi:

„(6) Ministarstvo financira i druge programe u okviru zdravstvenih i drugih ustanova u svrhu ublažavanja posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.“.

Članak 2.

U članku 34. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra, pravilnikom propisuje odnos policijskih zvanja prema činovima i ustrojbenim mjestima iz stavka 1. ovoga članka i utvrđuje policijsko zvanje pripadniku Ministarstva unutarnjih poslova kojem radni odnos prestaje zbog odlaska u invalidsku mirovinu iz članka 30. ovoga Zakona.“.

Iza stavka 4. dodaje se stavak 5. koji glasi:

„(5) Čelnik tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, uz prethodnu suglasnost ministra, pravilnikom propisuje odnos zvanja službenih osoba u tijelu sigurnosno-obavještajnog sustava prema činovima i ustrojbenim mjestima iz stavka 1. ovoga članka.“.

Članak 3.

U članku 37. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,8, a za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667.“.

Članak 4.

U članku 38. ispred riječi: „Hrvatski“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Korisniku invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz stavka 1. ovoga članka određene prema članku 35. ovoga Zakona, ako se zaposli do polovice punog radnog vremena mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,8, a za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti na temelju kojega postoji obveza osiguranja mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667 (ako je uzrok djelomičnog gubitka radne sposobnosti ozljeda na radu ili profesionalna bolest), odnosno mirovinskog faktora 0,5 (ako je uzrok djelomičnog gubitka radne sposobnosti ozljeda izvan rada ili bolest).“.

Članak 5.

U članku 46. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,77 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo dijete
- b) 0,88 za dva člana obitelji
- c) 1,0 za tri člana obitelji
- d) 1,1 za četiri ili više članova obitelji.“.

Članak 6.

U članku 47. stavak 3. mijenja se i glasi:

„(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,77 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo dijete
- b) 0,88 za dva člana obitelji
- c) 1,0 za tri člana obitelji
- d) 1,1 za četiri ili više članova obitelji.“.

Članak 7.

Iza članka 48. dodaje se članak 48.a koji glasi:

„Članak 48.a

Korisnicima obiteljske mirovine prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju koji su nastavili raditi do polovice punog radnog vremena uz izmijenjeni ugovor o radu i korisnicima obiteljske mirovine koji su ostvarili obiteljsku mirovinu prema ovom Zakonu ili Zakonu o mirovinskom osiguranju koji se tijekom korištenja prava zaposle do polovice punog radnog vremena isplata mirovine se ne obustavlja niti se smanjuje.“.

Članak 8.

Članak 52. mijenja se i glasi:

„(1) Korisnici najniže starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika, prijevremene starosne mirovine ili obiteljske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju imaju pravo na najnižu mirovinu i u slučaju zaposlenja do polovice punog radnog vremena.

(2) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđen djelomični gubitak radne sposobnosti prouzročen djelomice ili u cijelosti kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske imaju pravo na najnižu mirovinu i za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena, a za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 1., 2., 3., 7. i 8. ovoga Zakona.

(3) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđena potpuna nesposobnost za rad prouzročena djelomice ili u cijelosti sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske imaju pravo na najnižu mirovinu i za vrijeme zaposlenja manje od 3,5 sati dnevno.

(4) Korisnicima najniže mirovine određene umjesto priznate invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti iz članka 35. ovoga Zakona za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti najniža mirovina ne pripada, a nakon prestanka tog zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti najniža mirovina se ponovno određuje, ako je to za korisnika povoljnije.“.

Članak 9.

U članku 59. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine određuje se u iznosu od 115 % od osnovice koju odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske.“.

Članak 10.

U članku 68. stavku 2. iza riječi: „u iznosu“ dodaju se riječi: „od 130 % od iznosa“.

Članak 11.

U članku 83. iza stavka 12. dodaju se novi stavak 13. i stavak 14. koji glase:

„(13) Ispunjavanje uvjeta za ostvarivanje prava iz članka 83. stavka 2. podstavka 4. ovoga Zakona utvrđuje Ministarstvo rješenjem.

(14) Korisnik kojem je rješenjem iz stavka 13. ovoga članka utvrđeno pravo iz članka 83. stavka 2. podstavka 4. ovoga Zakona, do realizacije kupnje stana ili kuće, predmetni stan ili kuću koristi temeljem ugovora o najmu sa zaštićenom najamnikom.“.

Dosadašnji stavak 13. postaje stavak 15.

Članak 12.

U članku 86. stavku 1. iza riječi: „zbrinjavanja korisnika“ dodaju se riječi: „te prodaju i zakup posebnih garažnih mjesta u stambenim zgradama izgrađenih u organiziranoj stambenoj izgradnji za potrebe stambenog zbrinjavanja korisnika“.

Članak 13.

U članku 88. stavku 2. iza riječi: „kuća“ dodaju se riječi: „te garažnih mjesta“.

Članak 14.

U članku 90. stavku 3. točki c) riječi: „s oštećenjem 100 % I. skupine“ zamjenjuju se riječima: I. do IV. skupine“.

Članak 15.

U članku 107. točki h) riječi: „koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje sto dana“ brišu se.

Članak 16.

U članku 108. stavku 1. točki c) riječi: „odnosno zbog nezaposlenosti“ zamjenjuju se riječima: „ili novčane naknade na temelju osiguranja za slučaj nezaposlenosti“.

Točka f) mijenja se i glasi:

„f) oni i članovi njihova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini ne ostvaruju prihode više od iznosa potrebnog za podmirenje osnovnih životnih potreba“.

Članak 17.

Članak 109. mijenja se i glasi:

„(1) Naknada za nezaposlene iznosi 30 % od osnovice koju odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, za korisnike iz članka 107. točaka c) i h) ovoga Zakona naknada za nezaposlene određuje se na način da se iznos iz stavka 1. ovoga članka povećava za 0,01 % od osnovice koju odlukom određuje Vlada Republike Hrvatske za svaki dan proveden u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

(3) Iznos naknade za nezaposlene određen sukladno stavcima 1. i 2. ovoga članka umanjuje se ovisno o ostvarenim prihodima, sukladno pravilniku iz članka 113. ovoga Zakona.“.

Članak 18.

U članku 118. stavku 1. točki d) iza riječi: „uže“ dodaju se riječi: „i šire“.

Članak 19.

U članku 119. na kraju točke d) briše se veznik: „i“ i stavlja točka.

Točka e) briše se.

Članak 20.

U članku 126. stavku 1. riječi: „ako im prihod po članu kućanstva ne prelazi 60 % proračunske osnovice i pod drugim“ zamjenjuju se riječju: „pod“.

Članak 21.

U članku 133. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Visina i način isplate prava na naknadu troška prijevoza iz stavaka 1. i 2. ovoga članka propisat će se Pravilnikom iz članka 162. točke a) ovoga Zakona.“

Članak 22.

U članku 136. riječi: „na temelju programa obilježavanja koji donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva“ brišu se.

Članak 23.

U članku 142. stavku 2. riječi: „od I. do IV. skupine“ brišu se.

Članak 24.

Iza članka 147. dodaje se članak 147.a koji glasi:

„Članak 147.a

(1) Ministarstvo snosi troškove prijevoza i ukopa posmrtnih ostataka umrloga ratnog vojnog invalida pripadnika HVO-a i umrloga pripadnika HVO-a, koji je u trenutku smrti imao hrvatsko državljanstvo i prebivalište u Republici Hrvatskoj.

(2) Jedinice lokalne samouprave i drugi vlasnici groblja dužni su dati na korištenje grobna mjesta uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku za umrloga ratnog vojnog invalida pripadnika HVO-a i umrloga pripadnika HVO-a, koji je u trenutku smrti imao hrvatsko državljanstvo i prebivalište u Republici Hrvatskoj ako on ili članovi njegove uže i šire obitelji nemaju na korištenju grobno mjesto i ako ga nisu ustupili na korištenje trećoj osobi nakon stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Pravo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje se sukladno pravilniku iz članka 137. stavka 18. ovoga Zakona.“

Članak 25.

U članku 148. riječi: „142. i 147.“ zamjenjuju se riječima: „142., 147. i 147.a“.

Članak 26.

U članku 152. stavku 3. točki n) riječ: „međunarodnim“ zamjenjuje se riječju: „sklopljenim“.

Članak 27.

Iza članka 152. dodaje se naslov i članak 152.a koji glase:

„BRANITELJSKI CENTAR

Članak 152.a

(1) Braniteljski centar je javna ustanova za pružanje dugotrajnog smještaja te usluga i programa prilagođenih potrebama braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata.

(2) Djelatnost Braniteljskog centra je:

- a) pružanje dugotrajnog smještaja za braniteljsko-stradalničku populaciju iz Domovinskog rata
- b) pružanje usluga:
  - 1. briga o svakodnevnim potrebama
  - 2. briga o psihosocijalnim potrebama i
  - 3. druge popratne usluge prilagođene potrebama braniteljsko stradalničke populacije iz Domovinskog rata
- c) provođenje programa koji se odnose na:
  - 1. kulturno-umjetnička događanja i programe
  - 2. organizaciju edukacija, radionica i tečajeva
  - 3. programe usmjerene na promicanje vrijednosti Domovinskog rata
  - 4. ostale oblike organizacije slobodnog vremena
- d) druge djelatnosti određene Statutom.

(3) Usluge Braniteljskog centra mogu koristiti sljedeći pripadnici braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata:

- a) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata
- b) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- c) roditelji, bračni ili izvanbračni drug i djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- d) roditelji, bračni ili izvanbračni drug i djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- e) druge kategorije određene Statutom.

(4) Kada je korisnik usluga Braniteljskog centra hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine koji koristi usluge osobe za pružanje njege i pomoći (njegovatelj), pravo na korištenje usluga zajedno s korisnikom može ostvariti i njegovatelj.

(5) Osnivač Braniteljskog centra je Republika Hrvatska, a u ime osnivača osnivačka prava obavlja Ministarstvo.

- (6) Braniteljski centar osniva Ministarstvo rješenjem koje nije upravni akt.
- (7) Braniteljskim centrom upravlja Upravno vijeće.
- (8) Predstavnik Ministarstva te drugih tijela i pravnih osoba određenih rješenjem o osnivanju i Statutom u Upravno vijeće imenuje Ministarstvo.
- (9) Voditelj Braniteljskog centra je ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje i razrješuje Upravno vijeće.
- (10) Sredstva za osnivanje i rad Braniteljskog centra osiguravaju se iz sredstava državnog proračuna i vlastitih prihoda.
- (11) Na financijsko poslovanje Braniteljskog centra primjenjuje se zakon kojim se uređuje sustav proračuna i podzakonski propisi doneseni na temelju njega.
- (12) Minimalne uvjete za početak rada Braniteljskog centra pravilnikom propisuje ministar.
- (13) Sudjelovanje korisnika u plaćanju cijene usluga i način plaćanja usluga u Braniteljskom centru pravilnikom propisuje ministar.“.

Članak 28.

U članku 156. stavku 3. riječi: „150.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „19.908,42 eura“.

Članak 29.

U članku 162. točki a) ispred riječi: „isplate“ dodaju se riječi: „obračuna i“.

Članak 30.

U članku 163. ispred riječi: „Proračunska“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaju se stavci 2. do 4. koji glase:

„(2) Osnovice za određivanje prava iz članka 59. i 109. ovoga Zakona određuju se svake godine odlukom Vlade Republike Hrvatske.

(3) Odluka iz stavka 2. ovoga članka donosi se jednom godišnje, najkasnije u lipnju tekuće godine za narednu godinu.

(4) Iznos osnovice za narednu godinu određen odlukom iz stavka 2. ovoga članka ne može biti niži od iznosa određenog za prethodnu godinu.“.

Članak 31.

U članku 166. stavku 4. iza riječi: „na stambeno zbrinjavanje“ dodaju se riječi: „iz članka 83. stavaka 2. i 3. ovoga Zakona“.

Članak 32.

U članku 170. ispred riječi: „Radi“ dodaje se oznaka stavka: „(1)“.

Iza stavka 1. dodaje se stavak 2. koji glasi:

„(2) Nadležna tijela dužna su na zahtjev Ministarstva osigurati pristup podacima službenih evidencija radi obavljanja poslova iz stavka 1. ovoga članka.“.

Članak 33.

U članku 182. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Nalaz i mišljenje prvostupanjskog vijeća, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu ili kojim je utvrđeno oštećenje organizma kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske manje od 20 %, prije donošenja prvostupanjskog rješenja, podliježe reviziji liječničkog vijeća sastavljenog od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: revizijsko vijeće).“.

Članak 34.

U članku 189. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Potraživanje iz stavka 1. ovoga Zakona zastarijeva kad protekne rok određen zakonom kojim se uređuje zastara potraživanja za tu vrstu prava, odnosno potraživanja.“.

Iza stavka 2. dodaju se novi stavak 3., stavak 4., stavak 5. i stavak 6. koji glase:

„(3) Rok iz stavka 2. ovoga članka počinje teći od dana kada je u upravnom postupku postalo izvršno rješenje kojim je utvrđeno da priznato pravo, odnosno isplaćivano primanje ne pripada ili pripada u manjem iznosu u slučaju iz stavka 1. točaka a) i b) ovoga članka, odnosno od dana kada je izvršena posljednja nepravilna isplata u slučaju iz stavka 1. točke c) ovoga članka.“.

(4) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo i vratiti nepravilno isplaćena novčana primanja u iznosu primljenog najviše za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate na koju nije imala pravo.

(5) Ako osoba iz stavka 1. ovoga članka ne postupi sukladno stavku 4. ovoga članka u roku što ga odredi nadležno upravno tijelo, naknada štete, odnosno povrat nepravilno primljenih iznosa ostvarit će se tužbom pri nadležnom sudu.

(6) Obveza naknade štete za nepripadajuće pravo, odnosno povrat nepravilno isplaćenih iznosa primanja postoji neovisno o tome je li rješenje na temelju kojega je priznato pravo, odnosno na temelju kojeg je isplaćen novčani iznos, poništeno ili izmijenjeno.“.

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 7.

Članak 35.

U članku 190. stavku 1. riječi: „10.000,00 do 300.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „1.320,00 do 39.810,00 eura“.

U stavku 1. točki k) iza riječi: „ovoga Zakona“ dodaju se riječi: „te za umrle ratne vojne invalide pripadnike HVO-a i umrle pripadnike HVO-a sukladno članku 147.a stavku 2. ovoga Zakona.“.

U stavku 2. riječi: „5000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 6.630,00 eura“.

U stavku 3. riječi: „10.000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „1.320,00 do 6.630,00 eura“.

Članak 36.

U članku 191. stavku 1. riječi: „5000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „660,00 do 6.630,00 eura“.

U stavku 1. ispred točke b) dodaje se nova točka a) koja glasi:

„a) u tijelu državne uprave ili drugom državnom tijelu ili tijelu jedinice lokalne samouprave koja sukladno članku 83. stavku 2. podstavku 4. ovoga Zakona ne omogućuje osobama iz članka 83. stavka 3. ovoga Zakona koje ispunjavaju uvjete iz ovoga Zakona za kupnju stana ili kuće u državnom vlasništvu ili vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojem neprekidno prebivaju pet godina, kupnju predmetnoga stana ili kuće.“.

Dosadašnje točke a) do c) postaju točke b) do d).

Dosadašnja točka d) koja postaje točka e) mijenja se i glasi:

„e) jedinici lokalne samouprave ako ne daje na korištenje grobno mjesto, uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku, za umrle hrvatske ratne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata sukladno članku 137. stavku 14. točki a) ovoga Zakona te za umrle ratne vojne invalide pripadnike HVO-a i umrle pripadnike HVO-a sukladno članku 147.a stavku 2. ovoga Zakona.“.

U stavku 2. riječi: „10.000,00 do 50.000,00 kuna“ zamjenjuju se riječima: „1.320,00 do 6.630,00 eura“.

Članka 37.

U članku 193. stavku 1. briše se oznaka stavka: „(1)“.

Stavak 2. briše se.

PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članka 38.

(1) Odluku iz članka 30. ovoga Zakona za 2023. i 2024. godinu Vlada Republike Hrvatske donijet će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Ministar nadležan za hrvatske branitelje pravilnike iz članka 27. ovoga Zakona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Ministar nadležan za hrvatske branitelje će uskladiti pravilnike iz članaka 113., 120., članka 137. stavka 18. i članka 162. točke a) Zakona o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17., 98/19. i 84/21.) s odredbama ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za hrvatske branitelje, pravilnik iz članka 2. ovoga Zakona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(5) Čelnik tijela sigurnosno-obavještajnog sustava, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za hrvatske branitelje, pravilnik iz članka 2. ovoga Zakona donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 39.

(1) Korisnicima koji su na dan stupanja na snagu ovoga Zakona korisnici prava na osobnu invalidninu, posebnog doplatka, doplatka za njegu i pomoć druge osobe, ortopedskog doplatka, obiteljske invalidnine, povećane i uvećane obiteljske invalidnine, novčane naknade u iznosu obiteljske invalidnine, novčane naknade u iznosu povećane i uvećane obiteljske invalidnine, novčane naknade za njegovatelje i naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17., 98/19. i 84/21.), po službenoj dužnosti iznos prava uskladit će se s odredbama ovoga Zakona.

(2) Prevođenje iz stavka 1. ovoga članka izvršit će po službenoj dužnosti nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba.

(3) Kada se nakon prevođenja iz stavka 1. ovoga članka priznato pravo određuje u većem iznosu, pravo se priznaje od prvog dana sljedećeg mjeseca od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(4) Prevođenje iz stavka 1. ovoga članka izvršit će se u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 40.

Postupci započeti po Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17., 98/19. i 84/21.) u povodu kojih do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donijeto izvršno rješenje, riješit će se prema ovom Zakonu, ako je to za korisnika povoljnije i ako nije drukčije propisano ovim Zakonom.

Članak 41.

Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će po službenoj dužnosti zatečenim korisnicima mirovine kojima je isplata najniže mirovine za vrijeme zaposlenja bila obustavljena, uspostaviti isplatu najniže mirovine bez donošenja rješenja, najkasnije u roku od tri mjeseca od stupanja na snagu ovoga Zakona, ako je to za njih povoljnije.

Članak 42.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u „Narodnim novinama“.

O B R A Z L O Ž E N J E

Članak 1.

Ovim izmjenom članka 25. se propisuje da Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s Ministarstvom hrvatskih branitelja prati zdravlje ne samo hrvatskih branitelja već i drugih kategorija korisnika prava iz ovoga Zakona.

Nadalje, predviđeno je da se Programom preventivnih sistematskih pregleda braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata, koji zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske, određuju se kategorije korisnika, dinamika i opseg preventivnih sistematskih pregleda za pripadnike braniteljsko-stradalničke populacije iz Domovinskog rata.

Članak 2.

Ovom odredbom uređuje se prevođenje zvanja djelatnika sigurnosno-obavještajnog sustava i policijskih zvanja u vojne činove prilikom priznavanja prava na invalidsku mirovinu sukladno ovom Zakonu.

Članak 3.

Odredba se usklađuje sa Zakonom o mirovinskom osiguranju te se i za korisnike invalidske mirovine zbog djelomičnog gubitka radne sposobno prema odredbama ovoga Zakona određuje da im za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena mirovina određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,8, a za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667.

Članak 4.

Nastavno na prethodno navedeno izmjenju, dopunom članka 38. isto će se omogućiti i za korisnike mirovine stečene prema Zakonu o mirovinskom osiguranju zbog civilnog uzroka, a određene prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji. U tome slučaju korisnicima kojima je uzrok djelomičnog gubitka radne sposobnosti nastao zbog bolesti ili ozljede izvan rada za vrijeme zaposlenja duljeg od polovice punog radnog vremena mirovinski faktor iznosi 0,5, a ako je uzrok ozljeda na radu ili profesionalna bolest tada za vrijeme zaposlenja duljeg od punog radnog vremena 0,6667 (analogno članku 87. stavku 1. točki 11. i 12. Zakona o mirovinskom osiguranju).

Članak 5.

Odredba se usklađuje s člankom 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 119/22.) kojim su povećani mirovinski faktori za korisnike obiteljske mirovine.

Članak 6.

Odredba se usklađuje s člankom 8. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 119/22.) kojim su povećani mirovinski faktori za korisnike obiteljske mirovine.

Članak 7.

Ovom odredbom Zakon se usklađuje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 84/21.) kojima je omogućeno da se korisniku obiteljske mirovine koji se tijekom korištenja prava zaposli do polovice punog radnog vremena mirovina ne obustavlja.

Članak 8.

Člankom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 84/21.) je propisano da se korisnicima prava na starosnu mirovinu, prijevremenu starosnu mirovinu, invalidsku mirovinu zbog profesionalne nesposobnosti za rad i obiteljsku mirovinu, koji su ta prava ostvarili prema ranije važećim propisima o mirovinskom osiguranju do 31. prosinca 2013. pripada pravo na najnižu mirovinu u slučaju zaposlenja do polovice punog radnog vremena.

Odredba članka 52. se na odgovarajući način usklađuje sa Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 84/21.) te se i korisnicima mirovina prema ovom Zakonu omogućuje isplata najniže mirovine za vrijeme zaposlenja.

Članak 9.

Odredbom je propisano se mjesečni iznos osobne invalidnine HRVI I. skupine određuje od osnovice određene odlukom Vlade Republike Hrvatske, a od iznosa osobne invalidnine HRVI 100 % I. skupine određuju se iznosi osobne invalidnine HRVI II. do X. skupine.

Članak 10.

Odredbom se određuje iznos naknade za njegovatelje HRVI 100 % I. skupine.

Članak 11.

Odredbom se propisuje da ispunjavanje uvjeta za ostvarivanje prava na kupnju stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinica lokalne samouprave utvrđuje Ministarstvo rješenjem. Korisnik kojem je rješenjem utvrđeno prethodno navedeno pravo, do realizacije kupnje stana ili kuće, predmetni stan ili kuću koristi temeljem ugovora o najmu sa zaštićenom najamnikom.

Članak 12.

Člankom se propisuje da prodaju i zakup posebnih garažnih mjesta u stambenim zgradama izgrađenih u organiziranoj stambenoj izgradnji za potrebe stambenog zbrinjavanja korisnika provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama u suradnji s Ministarstvom.

Članak 13.

Odredbom se dopunjuje da će se sredstva ostvarena prodajom garažnih mjesta na upravljanju Ministarstva uplaćivati na račun Ministarstva do završetka provođenja programa stambenog zbrinjavanja sukladno ovom Zakonu.

Članak 14.

Odredbom se propisuje da će se odgovarajućom stambenom površinom smatrati i svaka površina stana koji nema veći broj soba od broja priznatih članova kućanstva, koji je dodijeljen hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata I. do IV. skupine. Dosad se navedena odredba odnosila samo na HRVI I. skupine.

Članak 15.

Kao uvjet za ostvarivanje prava na naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje više nije uvjet 100 dana sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

Članak 16.

Cenzus za ostvarivanje prava na naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji ne smije biti više od iznosa sredstva potrebnog za podmirenje osnovnih životnih potreba. Navedeni iznos bit će definiran pravilnikom iz članka 113. Zakona.

Članak 17.

Iznos naknade za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih određuje se od osnovice određene odlukom Vlade Republike Hrvatske.

Članak 18.

Ostvarivanje jednokratne novačene pomoći zbog nemogućnosti ostvarivanja osnovnih životnih potreba dosad je bilo moguće, između ostalog, za slučaj smrti člana uže obitelji koji je živio u zajedničkom kućanstvu. Ovom odredbom isto se omogućava i za smrt člana šire obitelji koji je živio u zajedničkom kućanstvu, odnosno za smrt roditelja.

Članak 19.

Člankom se uređuju uvjeti za ostvarivanje prava na jednokratnu novčanu pomoć.

Članak 20.

Način ostvarivanja prava na subvencionirano stanovanje ostvaruje se sukladno pravilniku kojim se uređuje subvencionirano stanovanje.

Članak 21.

Odredbom se propisuje da će se visina i način isplate prava na naknadu troška prijevoza razraditi pravilnikom.

Članak 22.

Budući da prema dosadašnjoj praksi Ministarstvo osigurava sredstva i donosi godišnji plan o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata, u cilju izbjegavanja dodatnog administriranja briše se dio odredbe koji predviđa da dodatno i Vlada Republike Hrvatske donosi programa obilježavanja na prijedlog Ministarstva.

Članak 23.

Ostvarivanje prava na invalidsku mirovinu za pripadnike borbenog sektora HVO-a koji su državljani Republike Hrvatske, omogućava se za sve skupine RVI po osnovi ozljede i bolesti kojima je taj status priznat pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela u BiH, uz uvjet da im nadležno tijelo vještačenja u Republici Hrvatskoj utvrdi gubitak radne sposobnosti.

Članak 24.

Odredbom se uređuje ostvarivanje prava na troškove ukopa i prijevoza te grobnog mjesta za posmrtno ostatke pripadnika HVO-a.

Članak 25.

Pravo na troškove ukopa i prijevoza posmrtnih ostataka pripadnika HVO-a ne mogu ostvariti osobe koje su bile pripadnici, pomagači ili suradnici vojnih ili paravojnih postrojbi koje su djelovale protiv HVO-a, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja.

Članak 26.

Odredba se mijenja kako bi bilo jasnije da ne se ne radi isključivo o međunarodnim ugovorima u smislu Zakona o sklapanju i izvršavanju međunarodnih ugovora („Narodne novine“, broj 28/96.) već i o drugim sklopljenim sporazumima s drugom državom.

Članak 27.

Uzimajući u obzir dosadašnja iskustva hrvatskih ratnih vojnih invalida s težim stupnjem oštećenja organizma temeljem ranjavanja, ozljeda ili oboljenja, te s obzirom na starenje populacije, očekuje se da će potrebe hrvatskih branitelja i stradalnika biti sve izraženije, posebice kod onih koji se nalaze i u teškoj socioekonomskoj situaciji i nemaju članova obitelji koji bi mogli o njima skrbiti.

Stoga je s ciljem pomoći hrvatskim braniteljima koji nemaju osiguran smještaj ili zbog svog zdravstvenog ili materijalnog stanja ne mogu sami brinuti o sebi niti imaju članove obitelji koji im u tome mogu pomoći, potrebno urediti normativni okvir za osnivanje ustanove koja će pružati usluge dugotrajnijeg smještaja, odnosno predvidjeti pravnu osnovu za osnivanje ustanove ovog tipa.

Članak 28.

Odredba se usklađuje sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 57/22. i 88/22. - ispravak).

Članak 29.

Odredbom se usklađuje naziv pravilnika.

Članak 30.

Odredbom se uređuje način određivanja iznosa prava iz ovoga Zakona. Predviđeno je donošenje Odluke Vlade kojom će odrediti osnovica o kojoj ovisi iznos osobne invalidnine, posebnog

doplatka, doplatka za njegu i pomoć druge osobe, ortopedskog doplatka, naknade za njegovatelja, obiteljske invalidnine i naknade za nezaposlene.

Članak 31.

Odredba se precizira na način da poziva na točno određene članke iz Zakona kojima se uređuje pravo na stambeno zbrinjavanje, a kojima Ministarstvo hrvatskih branitelja donosi rješenje kao prvostupanjsko tijelo.

Članak 32.

Odredbom se propisuje da za potrebe praćenja i istraživanja socioekonomskog stanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, razvoja novih projekata za poboljšanje kvalitete života hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji te drugih radnji radi očuvanja digniteta Domovinskog rata, nadležna tijela dostavljaju Ministarstvu hrvatskih branitelja podatke iz svoje nadležnosti.

Članak 33.

Člankom se propisuje da nalaz i mišljenje prvostupanjskog vijeća, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu ili kojim je utvrđeno oštećenje organizma kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske manje od 20 %, prije donošenja prvostupanjskog rješenja, podliježe reviziji liječničkog vijeća sastavljenog od pet liječnika specijalista.

Članak 34.

Detaljnije se razrađuje način povrata primanja stečenih bez pravne osnove.

Članak 35.

Odredba se usklađuje sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 57/22. i 88/22. - ispravak) te se dodaje prekršajna sankcija za nepostupanje sukladno odredbi članka 147.a stavka 2. Zakona.

Članak 36.

Odredba se usklađuje sa Zakonom o uvođenju eura kao službene valute u Republici Hrvatskoj („Narodne novine“, br. 57/22. i 88/22. - ispravak) te se dodaje prekršajna sankcija za nepostupanje sukladno odredbi članka 83. stavka 2. podstavka 4. i članka 147.a stavka 2. Zakona

Članak 37.

Usklađivanje s odredbom članka 24. važećeg Zakona.

Članak 38.

Propisuje se rok za donošenje Odluke kojom će se odrediti osnovica za određivanje prava u 2023. i 2024. godini.

Članak 39.

Zatečenim korisnicima prava, određeno je da će se po službenoj dužnosti iznos prava uskladiti s odredbama ovoga Zakona.

Članak 40.

Odredbom se uređuje dovršetak postupaka započetih prema Zakonu o hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i članovima njihovih obitelji („Narodne novine“, br. 121/17., 98/19. i 84/21.) u povodu kojih do stupanja na snagu ovoga Zakona nije donijeto izvršno rješenje.

Članak 41.

Člankom 2. Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o mirovinskom osiguranju („Narodne novine“, broj 84/21.) je bilo predviđeno da će Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje će po službenoj dužnosti zatečenim korisnicima mirovine kojima je isplata najniže mirovine za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena bila obustavljena, uspostaviti isplatu najniže mirovine bez donošenja rješenja.

Ovom odredbom, na odgovarajući način, isto je predviđeno i za korisnike najniže mirovine prema ovom Zakonu.

Članak 42.

Određuje se stupanje Zakona na snagu.

TEKST ODREDBI VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 25.

- (1) Hrvatski zavod za javno zdravstvo u suradnji s Ministarstvom kontinuirano prati zdravlje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata.
- (2) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na preventivni sistematski pregled, ako navedeno pravo ne ostvaruju po drugoj osnovi, a prema dinamici i u opsegu utvrđenim Programom preventivnih sistematskih pregleda hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske.
- (3) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata i članovi njihove uže i šire obitelji, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata oboljeli od PTSP-a i drugih bolesti i poremećaja vezanih uz rat i ratnu traumu imaju pravo na zdravstvene usluge čiji opseg se utvrđuje Programom psihosocijalne i zdravstvene pomoći za braniteljsku i stradalničku populaciju koji zaključkom prihvaća Vlada Republike Hrvatske.
- (4) Ministarstvo financira dodatne programe u okviru zdravstvenih ustanova definiranih Programom iz stavka 3. ovoga članka radi zaštite mentalnog zdravlja, liječenja i rehabilitacije mentalnih bolesti i poremećaja, koje obuhvaćaju dodatne aktivnosti u promociji i unapređenju mentalnog zdravlja te provedbu istraživanja radi primjene najučinkovitijih metoda liječenja i pristupa oboljelima od PTSP-a i drugih bolesti i poremećaja vezanih uz rat i ratnu traumu.
- (5) Ministarstvo financira dodatne programe palijativne skrbi i dugotrajnog liječenja hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata u okviru zdravstvenih i drugih ustanova koje pružaju palijativnu skrb i dugotrajno liječenje, a sukladno strateškom planu palijativne skrbi Vlade Republike Hrvatske i sporazumima sklopljenim između Ministarstva i tijela državne uprave nadležnog za zdravstvo te drugim ustanovama koje pružaju palijativnu skrb i dugotrajno liječenje.
- (6) Ministarstvo financira i druge programe u okviru zdravstvenih i drugih ustanova u svrhu ublažavanja oštećenja nastalih kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.
- (7) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kojima su rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, uz zdravstvenu zaštitu koja im se osigurava u okviru prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja iz članka 22. ovoga Zakona koja uključuje i pravo na liječenje u inozemstvu, imaju i sljedeća prava koja nisu obuhvaćena standardom prava iz obveznoga zdravstvenog osiguranja:
  - a) pravo na bolničku medicinsku rehabilitaciju
  - b) pravo na ortopedsku i druga pomagala
  - c) naknadu razlike u cijeni liječenja i lijekova s dopunske liste lijekova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje i
  - d) pravo na korištenje zdravstvene zaštite u inozemstvu s pratnjom druge osobe, ako mu je potrebno takvo liječenje koje se ne može obaviti u Republici Hrvatskoj.
- (8) Činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata radi ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka utvrđuje se na temelju nalaza i mišljenja liječničkog vijeća iz članka 182. ovoga Zakona.

(9) Činjenica o uzroku oštećenja organizma hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kojem je priznat status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, radi ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka utvrđuje se na temelju rješenja o priznatom statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(10) Iznimno od stavaka 7., 8. i 9. ovoga članka, hrvatski branitelji iz Domovinskog rata kod kojih postoje teška medicinska stanja određena pravilnikom iz stavka 11. ovoga članka, mogu ostvariti prava iz stavka 7. ovoga članka bez utvrđivanja jesu li rana, ozljeda, bolest, pogoršanje bolesti odnosno pojava bolesti posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske.

(11) Odredbe o načinu ostvarivanja prava iz stavka 7. ovoga članka razradit će se pravilnikom koji donosi ministar, uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za zdravstvo.

Članak 34.

(1) Utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje invalidske mirovine iz članka 31. ovoga Zakona određuje se prema ustrojbenom mjestu odnosno zvanju hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata ili osobnom činu u godini koja prethodi godini u kojoj se ostvaruje pravo na mirovinu, i to prema sljedećim osnovicama:

Činovi i ustrojbeni mjesta	Osnovice
Vojnik	93.830,24
Pozornik	99.706,06
Razvodnik (zastavnik HRM-a)	106.738,44
Skupnik	94.860,67
Zapovjednik desetine	112.654,87
Zapovjednik voda	119.633,79
Zapovjednik satnije	143.565,69
Zamjenik zapovjednika bojne	157.526,74
Zapovjednik bojne	173.474,93
Zamjenik zapovjednika brigade	189.422,05
Zapovjednik brigade	189.422,05
Desetnik	108.524,58
Vodnik	116.321,23
Stožerni vodnik	117.118,65
Narednik	117.118,65
Nadnarednik	117.785,65
Stožerni narednik	121.621,96
Časnički namjesnik	135.658,93
Zastavnik	115.436,17
Poručnik (poručnik korvete)	119.633,79

Natporučnik (poručnik fregate)	129.604,61
Satnik (poručnik bojnog broda)	143.576,03
Bojnik (kapetan korvete)	157.526,74
Pukovnik (kapetan fregate)	173.474,93
Brigadir (kapetan bojnog broda)	189.422,05
Stožerni brigadir (komodor)	205.369,15
Brigadni general (komodor)	205.369,15
Zapovjednik zbornog mjesta	173.474,93
Zapovjednik zbornog područja	221.335,51
General bojnik (kontraadmiral)	221.335,51
General pukovnik (viceadmiral)	227.313,93
General zbora (admiral)	233.292,38
Zapovjednik obrane grada	173.474,93
Stožerni general (stožerni admiral)	239.270,80

(2) Osnovica za utvrđivanje vrijednosnog boda za određivanje mirovine iz članka 31. ovoga Zakona, kada ustrojbeno mjesto nije navedeno u stavku 1. ovoga članka, određuje se prema plaći koju je hrvatski branitelj iz Domovinskog rata odnosno hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata primao prema osobnom činu, zvanju odnosno ustrojbenoj dužnosti u trenutku razvojačenja odnosno stradavanja, ovisno o tome što je za njega povoljnije.

(3) Osnovice iz stavka 1. ovoga članka usklađuju se početkom svake kalendarske godine s rastom prosječne plaće svih zaposlenih u pravnim osobama u Republici Hrvatskoj u prethodnoj godini.

(4) Odnos policijskih zvanja prema činovima i ustrojbenim mjestima iz stavka 1. ovoga članka propisuje pravilnikom ministar nadležan za unutarnje poslove, uz prethodnu suglasnost ministra.

Članak 37.

(1) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti u potpunosti nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje invalidska mirovina se ne obustavlja.

(2) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je djelomični gubitak radne sposobnosti djelomično prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomično bolešću,

ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti koji se zaposle ili počnu obavljati djelatnost na temelju koje postoji obveza na osiguranje invalidska mirovina se ne obustavlja.

(3) Osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 0,6667.

(4) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti u potpunosti nastao kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u neprijateljskom logoru, zatvoru ili u drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanja bolesti odnosno pojave bolesti zadobivene u obrani suvereniteta Republike Hrvatske koji se zaposle manje od 3,5 sati dnevno invalidska mirovina se ne obustavlja.

(5) Hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog potpunog gubitka radne sposobnosti ostvarene temeljem ovoga Zakona kod kojih je potpuni gubitak radne sposobnosti djelomično prouzročen ranjavanjem, ozljedom, zatočeništvom u neprijateljskom logoru, zatvoru ili drugom neprijateljskom objektu, bolesti, pogoršanjem bolesti odnosno pojavom bolesti zadobivenom u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, a djelomice bolešću, ozljedom izvan rada, ozljedom na radu ili profesionalnom bolešću izvan tih okolnosti koji se zaposle na manje od 3,5 sati dnevno invalidska mirovina se ne obustavlja.

(6) Osobama iz stavaka 4. i 5. ovoga članka za vrijeme zaposlenja mirovina se određuje uz primjenu mirovinskog faktora 1,0.

(7) Nakon zaposlenja ili početka obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, kao ni nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje osobe iz stavaka 1., 2., 4. i 5. ovoga članka ne podliježu kontrolnom pregledu.

(8) U slučaju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, hrvatskim braniteljima iz Domovinskog rata i hrvatskim ratnim vojnim invalidima iz Domovinskog rata, korisnicima prava na invalidsku mirovinu zbog djelomičnog gubitka radne sposobnosti, nakon prestanka zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje, ako po toj osnovi navrše najmanje jednu godinu staža osiguranja i ako su ispunjeni uvjeti za stjecanje prava na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu, može se priznati pravo na starosnu mirovinu, starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremenu starosnu mirovinu.

(9) U slučaju iz stavaka 4. i 5. ovoga članka, razdoblje zaposlenja ne uračunava se u mirovinski staž niti se nakon prestanka zaposlenja određuje novi iznos invalidske mirovine.

Članak 38.

Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata ostvaruju pravo na invalidsku mirovinu prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ovisno o uvjetu pokrivenosti radnog vijeka navršenim mirovinskim stažem.

Članak 46.

(1) Bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kojem je do smrti bilo priznato pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, a koji je umro zbog bolesti ili ozljede nastale izvan okolnosti obrane suvereniteta Republike Hrvatske, stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navršši 40 godina života.

(2) Djeca umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kojem je do smrti bilo priznato pravo na doplatak za njegu i pomoć druge osobe, a koji je umro zbog bolesti ili ozljede nastale izvan okolnosti obrane suvereniteta Republike Hrvatske, imaju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navršše 26. godinu života.

(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,7 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo djetete
- b) 0,1 povećanje za jedno djetete
- c) 0,2 povećanje za dvoje djece
- d) 0,3 povećanje za troje djece ili
- e) 0,4 povećanje za četvero ili više djece.

Članak 47.

(1) Bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim bračnog ili izvanbračnog druga umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz članka 46. ovoga Zakona, osiguranika ili korisnika prijevremene starosne, starosne, invalidske mirovine zbog potpunog ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti ili najniže mirovine ostvarenih prema Zakonu o mirovinskom osiguranju ili prema ovome Zakonu odnosno prijašnjem općem propisu o mirovinskom osiguranju ili prijašnjim propisima kojima su se uređivala prava hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji, stječe pravo na obiteljsku mirovinu kada navršši 50 godina života, pod uvjetom da ima navršenih 40 godina života u trenutku smrti hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata.

(2) Djeca umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, osim djece hrvatskog ratnog vojnog invalida iz članka 46. ovoga Zakona, osiguranika ili korisnika prijevremene starosne, starosne ili invalidske mirovine zbog potpunog ili djelomičnog gubitka radne sposobnosti imaju pravo na obiteljsku mirovinu za vrijeme redovitog školovanja i nakon završetka ili prekida redovitog školovanja ako nisu zaposlena ili korisnici mjere stručnog osposobljavanja za rad bez zasnivanja radnog odnosa, a najduže 12 mjeseci nakon završetka ili prekida redovitog školovanja odnosno najkasnije od dana kad navršše 26. godinu života.

(3) Iznos obiteljske mirovine osobama iz stavaka 1. i 2. ovoga članka određuje se primjenom osobnog boda umrlog korisnika mirovine uz primjenu sljedećih mirovinskih faktora:

- a) 0,7 za mirovinu samo bračnog ili izvanbračnog druga odnosno samo djetete
- b) 0,1 povećanje za jedno djetete
- c) 0,2 povećanje za dvoje djece

- d) 0,3 povećanje za troje djece ili
e) 0,4 povećanje za četvero ili više djece.

Članak 52.

(1) Korisnici najniže starosne mirovine, starosne mirovine za dugogodišnjeg osiguranika ili prijevremene starosne mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju za vrijeme zaposlenja do polovice punog radnog vremena imaju pravo na svoju starosnu mirovinu, a nakon prestanka zaposlenja ponovno će im se odrediti najniža starosna mirovina ako im je to povoljnije.

(2) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđen djelomični gubitak radne nesposobnosti prouzročen djelomice ili u cijelosti kao posljedica sudjelovanja u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme zaposlenja ili obavljanja djelatnosti na temelju koje postoji obveza na osiguranje imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 1., 2., 3., 7. i 8. ovoga Zakona.

(3) Korisnici najniže invalidske mirovine temeljem ovoga Zakona ili Zakona o mirovinskom osiguranju kojima je utvrđena potpuna nesposobnost za rad prouzročena djelomice ili u cijelosti sudjelovanjem u obrani suvereniteta Republike Hrvatske za vrijeme zaposlenja manje od 3,5 sati dnevno imaju pravo na svoju invalidsku mirovinu određenu uz odgovarajuću primjenu članka 37. stavaka 4., 5., 6., 7. i 9. ovoga Zakona.

Pravo na usluge osobe za pružanje njege i pomoći

Članak 59.

(1) Osobna invalidnina određuje se hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata prema skupini oštećenja organizma u koju je razvrstan i pripada mu u mjesečnom iznosu.

(2) Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida I. skupine određuje se u iznosu od 115% od utvrđene proračunske osnovice.

(3) Mjesečni iznos osobne invalidnine invalida od II. do X. skupine određuje se u postotku od osobne invalidnine invalida I. skupine, i to:

Skupina	Postotak
II.	73,00
III.	55,00
IV.	41,00
V.	29,00
VI.	18,00
VII.	12,00
VIII.	6,00
IX.	4,00
X.	3,00

Članak 68.

(1) Hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine može koristiti usluge osobe za pružanje njege i pomoći.

(2) Osoba koja pruža njegu i pomoć ima pravo na naknadu plaće u iznosu osobne invalidnine invalida I. skupine, prava iz mirovinskog i obveznoga zdravstvenog osiguranja, pravo na

doplatak za djecu i prava za vrijeme nezaposlenosti kao zaposlena osoba prema posebnim propisima.

(3) Ministarstvo isplaćuje naknadu plaće iz stavka 2. ovoga članka i uplaćuje doprinose na naknadu plaće i iz naknade plaće, a sredstva za te namjene osiguravaju se u državnom proračunu Republike Hrvatske.

(4) Osnovica za uplatu doprinosa je iznos naknade plaće uvećan za doprinos iz plaće.

(5) Mjerila za izbor osobe za pružanje njege i pomoći te način ostvarivanja prava iz ovoga članka pravilnikom propisuje ministar.

Članak 83.

(1) Pravo na stambeno zbrinjavanje, prednost pri stambenom zbrinjavanju te mogućnost kupnje stanova uz obročnu otplatu pod pristupačnijim uvjetima od tržišnih u pogledu kamata i rokova otplate, imaju osobe utvrđene ovim Zakonom ako nemaju riješeno stambeno pitanje ili je riješeno na neodgovarajući način.

(2) Pravo na stambeno zbrinjavanje ostvaruje se:

– dodjelom stambenog kredita za kupnju stana ili kuće odnosno izgradnju kuće

– dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu

– dodjelom stambenog kredita ili financijske potpore za:

a) razliku u površini

b) nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće ili

c) poboljšanje uvjeta stanovanja

– mogućnošću kupnje stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju

– mogućnošću kupnje stanova uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate ili

– pravom na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske (na rok od deset godina uz mogućnost produljenja nakon isteka) odnosno uz mogućnost kupnje ako najmoprimac ispunjava zakonske pretpostavke za ostvarenje prava na stambeno zbrinjavanje sukladno ovom Zakonu.

(3) Pravo na stambeno zbrinjavanje kupnjom stana ili kuće u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojoj pet godina neprekidno prebivaju te dodjelom financijske potpore prilikom kupnje prve nekretnine (stana ili kuće) na tržištu te za razliku u površini mogu ostvariti:

a) dragovoljci iz Domovinskog rata koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali od dvije do tri godine u borbenom sektoru u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima predviđen za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 20% oštećenja organizma

b) dragovoljci iz Domovinskog rata, pripadnici borbenog sektora, koji nemaju ostvaren status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata, a koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali tri godine i više u borbenom sektoru, ostvaruju pravo na

stambeno zbrinjavanje u novčanom iznosu i opsegu koji je propisima predviđen za hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s 30% oštećenja organizma.

(4) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita odnosno mogućnost kupnje stana uz obročnu otplatu po pristupačnijim uvjetima od tržišnih glede kamata i rokova otplate, kupnjom stana u državnom vlasništvu ili u vlasništvu jedinice lokalne samouprave u kojem pet godina neprekidno prebivaju, dodjelom financijske potpore prilikom kupnje ili izgradnje prve nekretnine te za razliku u površini, nastavak izgradnje i dovršenje obiteljske kuće, za poboljšanje uvjeta stanovanja te ostvarenjem prava na javni najam stanova u vlasništvu Republike Hrvatske imaju:

a) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata

b) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i

c) hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata od I. do X. skupine i članovi uže obitelji umrloga hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata s istim oštećenjem organizma.

(5) Prednost pri ostvarivanju prava na stambeno zbrinjavanje između članova uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata utvrđuje se prema propisima o nasljeđivanju, na način da članovi uže i šire obitelji istoga nasljednog reda ostvaruju pravo prema međusobnom sporazumu, s tim da to pravo može ostvariti samo jedan član obitelji. Ako se sporazum ne postigne, pravo na stambeno zbrinjavanje ima član obitelji koji je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradavanja. Ako se sporazum ne postigne, a nijedan član obitelji nije imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim u vrijeme stradavanja, pravo na stambeno zbrinjavanje ima onaj član obitelji koji je naslijedio prava i obveze nakon smrti smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako je jedan član uže ili šire obitelji koji je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradavanja ostvario stambeno zbrinjavanje prema prijašnjim propisima kojima su se uređivala prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji prema kojima nije bilo propisano sklapanje međusobnog sporazuma, pravo na stambeno zbrinjavanje ima i drugi član uže ili šire obitelji istoga nasljednoga reda ako je imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradavanja.

(7) Iznimno od stavka 5. ovoga članka, ako je jedan član uže ili šire obitelji koji nije imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradavanja ostvario stambeno zbrinjavanje prema prijašnjim propisima kojima su se uređivala prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji prema kojima nije bilo propisano sklapanje međusobnog sporazuma, pravo na stambeno zbrinjavanje ima i drugi član uže ili šire obitelji istoga nasljednoga reda bez obzira na to je li imao zajedničko prebivalište sa smrtno stradalim hrvatskim braniteljem iz Domovinskog rata u vrijeme stradavanja.

(8) Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka, roditelju smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koji nije stambeno zbrinut Ministarstvo može dati stan u najam s pravom na zaštićenu najamninu do njegove smrti, ali bez prava otkupa.

(9) Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata koja nisu ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ostvaruju pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu ako su u

trenutku podnošenja zahtjeva bili mlađi od 15 godina odnosno ne stariji od 26 godina i ako su na redovitom školovanju ili ako u trenutku podnošenja zahtjeva primaju obiteljsku invalidninu.

(10) Iznimno od stavka 9. ovoga članka, pravo na stambeno zbrinjavanje mogu ostvariti i djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata bez oba roditelja ili bez roditeljske skrbi koja nisu ostvarila pravo na stambeno zbrinjavanje prema ovom Zakonu iako su u trenutku podnošenja zahtjeva stariji od 15 godina, ako su:

a) već prethodno podnijeli zahtjev za stambeno zbrinjavanje koji je izvršnim rješenjem odbijen zbog postojanja zapreke iz članka 84. stavka 1. ovoga Zakona i

b) u trenutku podnošenja zahtjeva iz točke a) ovoga stavka bili mlađi od 15 godina odnosno ne stariji od 26 godina i ako su bili na redovitom školovanju ili ako su u trenutku podnošenja zahtjeva iz točke a) ovoga stavka primali obiteljsku invalidninu.

(11) Pravo na stambeno zbrinjavanje imaju i članovi uže obitelji u slučaju smrti hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i članovi uže obitelji u slučaju smrti dragovoljaca iz Domovinskog rata iz stavka 3. ovoga članka, ako su imali zajedničko prebivalište s umrlim u trenutku njegove smrti, s tim da to pravo članovi uže obitelji ostvaruju zajedno.

(12) Pravo na stambeno zbrinjavanje hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata ostvaruju na temelju pravomoćnog rješenja o trajno utvrđenom statusu.

(13) Pravo na stambeno zbrinjavanje dodjelom stambenog kredita i financijske potpore ostvaruje se sukladno pravilniku koji propisuje ministar.

Članak 86.

(1) Organiziranu stambenu izgradnju i kupnju stanova na tržištu za potrebe stambenog zbrinjavanja korisnika provodi Agencija za pravni promet i posredovanje nekretninama u suradnji s Ministarstvom.

(2) Organizirana izgradnja provodi se prema mjestu prebivališta korisnika u vrijeme stradavanja odnosno u mjestu u kojem korisnik prava ima prebivalište neprekidno pet godina od 1991. godine ili je u tom mjestu boravio kao prognanik neprekidno pet i više godina te pisanom izjavom pod materijalnom i kaznenom odgovornošću iskazao da se u tom mjestu želi trajno nastaniti.

(3) Građevinsko zemljište i komunalno opremanje za organiziranu izgradnju ustupaju jedinice lokalne samouprave na čijem se području provodi program organizirane izgradnje. Jedinice lokalne samouprave mogu ostvariti povrat sredstava za ustupljeno građevinsko zemljište i komunalno opremanje od jedinice lokalne samouprave u kojoj korisnik stambenog zbrinjavanja iz ovoga Zakona ima prebivalište.

(4) Pod komunalnim opremanjem građevinskog zemljišta iz stavka 3. ovoga članka podrazumijevaju se:

a) uređenje pristupne ceste, javne rasvjete i okoliša potrebnih za korištenje građevine i

b) priključci i mreža za osiguranje priključka, elektropriključak, priključak na vodovod i odvodnju, instalacije DTK-a (distributivne, telefonske, kanalizacijske) te ako na tom području postoji medij za grijanje – plin i/ili toplovod.

(5) Jedinice lokalne samouprave mogu provoditi izgradnju objekata za potrebe osoba iz članka 83. stavka 4. ovoga Zakona na području te lokalne samouprave i mimo redosljeda utvrđenog

člankom 85. stavkom 1. ovoga Zakona ako korisnici stambenog kredita imaju prebivalište na tom području.

(6) Ako jedinica lokalne samouprave nema na svom području u vlasništvu građevinsko zemljište, a na njezinu području postoji građevinsko zemljište u vlasništvu Republike Hrvatske, Republika Hrvatska će osigurati zemljište, a jedinica lokalne samouprave obvezna ga je komunalno opremiti.

Članak 88.

(1) Sredstva za stambeno zbrinjavanje osoba koje ostvaruju prava na dodjelu stambenog kredita osigurat će se u državnom proračunu Republike Hrvatske i proračunima jedinica lokalne samouprave ili u vrijednosti kuća i stanova u vlasništvu Republike Hrvatske.

(2) Sredstva ostvarena otplatom kredita – glavnica i kamate, obročnom i jednokratnom prodajom stanova i kuća na upravljanju Ministarstva uplaćivat će se na račun Ministarstva do završetka provođenja programa stambenog zbrinjavanja sukladno ovom Zakonu.

(3) Ministarstvo je obvezno voditi cjelokupnu evidenciju prodanih stanova i drugih nekretnina, pratiti obročnu otplatu i naplatu dodijeljenih stambenih kredita, voditi evidenciju o naplati, uplaćenim sredstvima te prispjelim financijskim i drugim obvezama u svezi sa stambenim zbrinjavanjem prema ovom Zakonu ili dio tih poslova može povjeriti poslovnoj banci na temelju ugovora o poslovnoj suradnji.

Članak 90.

(1) Stambeni kredit i druga prava vezana za stambeno zbrinjavanje ostvaruju se za odgovarajuću stambenu površinu i određuju se prema broju članova uže i šire obitelji, i to:

- a) za samca 35 m²
- b) za dvočlanu obitelj 45 m²
- c) za tročlanu obitelj 60 m²
- d) za četveročlanu obitelj 70 m²
- e) za peteročlanu obitelj 80 m² i
- f) za svakoga sljedećeg člana obitelji dodatnih 10 m².

(2) Stan dodijeljen ili kupljen putem stambenog kredita smatrat će se da ima odgovarajuću stambenu površinu ako odstupa od stambene površine određene u stavku 1. ovoga članka za +/- 10 m².

(3) Iznimno od odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka, odgovarajućom stambenom površinom smatrat će se i svaka površina stana koji nema veći broj soba od broja priznatih članova kućanstva, koji je dodijeljen:

- a) zajedno supruzi i djeci (djetetu) smrtno stradalog hrvatskog branitelja odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- b) zajedno samo djeci smrtno stradalog hrvatskog branitelja odnosno nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- c) hrvatskom ratnom vojnom invalidu iz Domovinskog rata s oštećenjem 100% I. skupine i
- d) na područjima koja su posebnim propisom utvrđena kao područja od posebne državne skrbi, a prebivalište korisnika stana u trenutku dodjele je izvan područja posebne državne skrbi.

(4) Pripadajući stan osobama iz stavka 3. ovoga članka moguće je dodijeliti samo ako ga nisu imale, niti imaju u vlasništvu ili suvlasništvu kuću ili stan odnosno nisu sudjelovale u obnovi kao članovi obiteljskog kućanstva nositelja prava na obnovu.

(5) Razliku iznad odgovarajuće stambene površine iz stavka 1. ovoga članka, uključujući dopušteno odstupanje iz stavka 2. ovoga članka, osoba koja ostvaruje pravo na stambeno zbrinjavanje dužna je platiti po tržišnoj cijeni, ako je navedena obveza utvrđena rješenjem o pravu na stambeno zbrinjavanje.

Članak 107.

Pravo na novčanu naknadu za nezaposlene hrvatske branitelje iz Domovinskog rata i članove njihovih obitelji (u daljnjem tekstu: naknada za nezaposlene), ako ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom, imaju:

- a) korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade obiteljske invalidnine
- b) djeca koja imaju priznat status člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja ili člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, bez obzira jesu li korisnici obiteljske invalidnine odnosno novčane naknade obiteljske invalidnine
- c) korisnici osobne invalidnine
- d) bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata
- e) bračni ili izvanbračni drug umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovog Zakona koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao najmanje sto dana
- f) roditelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata koji u trenutku smrti nije imao bračnog ili izvanbračnog druga
- g) roditelji umrlog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 8. ovog Zakona koji je u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovao najmanje sto dana koji u trenutku smrti nije imao bračnog ili izvanbračnog druga i
- h) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje sto dana.

Članak 108.

(1) Osobe iz članka 107. ovoga Zakona pravo na naknadu za nezaposlene mogu ostvariti pod uvjetom da:

- a) nisu zaposlene
- b) oni i članovi njihova kućanstva nisu korisnici zajamčene minimalne naknade
- c) nisu korisnici novčanog primanja u svezi s profesionalnom rehabilitacijom odnosno zbog nezaposlenosti
- d) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili korisnici motornog vozila koje ne služi podmirenju osnovnih životnih potreba
- e) oni i članovi njihova kućanstva nisu vlasnici ili suvlasnici ili korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
- f) oni i članovi njihova kućanstva u prethodnoj kalendarskoj godini nemaju ukupno novčane prihode mjesečno po članu kućanstva veće od 30% od utvrđene proračunske osnovice
- g) nisu temeljem rješenja nadležnog tijela smješteni u zdravstvenu ustanovu

h) nisu na teret državnog proračuna Republike Hrvatske korisnici usluge smještaja ili organiziranog stanovanja sukladno odredbama propisa o socijalnoj skrbi ili drugih posebnih propisa, osim beskućnika koji je korisnik usluge smještaja u prenoćištu, i

i) nisu na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a te osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora.

(2) Iznimno od stavka 1. točke f) ovoga članka, za osobe iz članka 107. ovoga Zakona koje podnose zahtjev nakon prestanka radnog odnosa ili prestanka drugog redovitog izvora primanja, a u prethodnoj kalendarskoj godini su bile zaposlene ili imale drugi redoviti izvor primanja, u obzir se ne uzimaju novčani prihodi ostvareni temeljem tog radnog odnosa odnosno tog drugog redovitog izvora primanja u prethodnoj kalendarskoj godini.

(3) Uvjeti iz stavka 1. ovoga članka moraju biti ispunjeni u trenutku podnošenja zahtjeva i za cijelo vrijeme korištenja prava na naknadu za nezaposlene.

(4) Iznimno od uvjeta određenih u stavku 1. ovoga članka, osobe iz članka 107. ovoga Zakona koje su bile korisnici prava na zajamčenu minimalnu naknadu pravo na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona mogu ostvariti pod uvjetom da u roku od mjesec dana od izvršnosti rješenja kojim im je na njihov zahtjev utvrđen prestanak prava na zajamčenu minimalnu naknadu podnesu zahtjev za naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona.

(5) U slučaju iz stavka . ovoga članka, donosi se privremeno rješenje kojim se pravo na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona priznaje od dana prestanka prava na zajamčenu minimalnu naknadu.

(6) Privremeno rješenje iz stavka 5. ovoga članka ukinut će se rješenjem kojim će se odlučiti o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ovisno o uvjetima iz stavka 1. ovoga članka.

(7) Rješenje iz stavka 6. ovoga članka kojim se ukida privremeno rješenje iz stavka 5. ovoga članka i odlučuje o pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona ovisno o uvjetima iz stavka 1. ovoga članka mora se donijeti najkasnije u roku od godine od dana izvršnosti privremenog rješenja iz stavka 5. ovoga članka.

Članak 109.

(1) Korisnicima naknade za nezaposlene iz članka 107. točaka a), b), d), e), f) i g) ovoga Zakona koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene naknada za nezaposlene određuje se u iznosu od 33% od utvrđene proračunske osnovice.

(2) Korisnicima naknade za nezaposlene iz članka 107. točaka c) i h) ovoga Zakona koji u kućanstvu nemaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene naknada za nezaposlene određuje se tako da se osnovica u iznosu od 33% od utvrđene proračunske osnovice povećava za 0,01% od utvrđene proračunske osnovice za svaki dan proveden u obrani suvereniteta Republike Hrvatske u borbenom sektoru.

(3) Korisnicima naknade za nezaposlene koji u kućanstvu u prethodnoj godini imaju prihode od utjecaja na naknadu za nezaposlene, ali niže od iznosa iz članka 108. stavka 1. točke h) ovoga Zakona naknada za nezaposlene određuje se u iznosu razlike između iznosa određenog prema stavcima 1. i 2. ovoga članka i iznosa mjesečnog novčanog prihoda po korisniku, odnosno članu kućanstva.

Članak 118.

(1) Hrvatski branitelji iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru, članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja, članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako se nalaze u jednoj od sljedećih situacija:

- a) teške akutne, teške kronične, maligne bolesti korisnika ili teške ozljede korisnika nastale zbog nesretnog slučaja
- b) teške akutne, teške kronične, maligne bolesti članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu ili teške ozljede članova uže obitelji korisnika koji žive u zajedničkom kućanstvu nastale zbog nesretnog slučaja
- c) prirodne nepogode ili katastrofe koja je prouzročila štetne posljedice za korisnika i članove njegova zajedničkog kućanstva
- d) smrti člana uže obitelji korisnika koji je s njim živio u zajedničkom kućanstvu ili
- e) novčani prihodi u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu zajedničkog kućanstva iznose manje od 25% od utvrđene proračunske osnovice.

(2) Pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 1. ovoga članka korisnici mogu ostvariti jedanput u jednoj kalendarskoj godini.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, korisnici iz stavka 1. ovoga članka u jednoj kalendarskoj godini mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć više puta samo za situaciju iz stavka 1. točke d) ovoga članka iako su već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć iz stavka 1. točaka a), b), c) i e) ovoga članka u tijeku jedne kalendarske godine.

(4) Ukupni iznos jednokratnih novčanih pomoći po svim situacijama iz stavka 1. ovoga članka koji korisnici mogu ostvariti u jednoj kalendarskoj godini ne može biti veći od iznosa jedne proračunske osnovice.

Članak 119.

Korisnici koji se nalaze u situaciji iz članka 118. stavka 1. ovoga Zakona ne mogu ostvariti pravo na jednokratnu novčanu pomoć ako:

- a) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva ostvarili ukupno novčane prihode u prethodnoj kalendarskoj godini ili u razdoblju od tri mjeseca prije podnošenja zahtjeva mjesečno po članu kućanstva veće od 25% od utvrđene proračunske osnovice
- b) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili korisnici motornog vozila koje im ne služi za podmirenje osnovnih životnih potreba
- c) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva vlasnici ili suvlasnici, korisnici ili sukorisnici nekretnina koje im ne služe za podmirenje osnovnih životnih potreba
- d) su na izdržavanju kazne zatvora, osim ako su prije upućivanja na izvršenje kazne zatvora živjeli u zajedničkom kućanstvu s osobama koje su uzdržavali, a iste osobe obvezni su uzdržavati i tijekom izvršenja kazne zatvora i
- e) su oni ili članovi njihova zajedničkog kućanstva po istoj situaciji već ostvarili pravo na jednokratnu novčanu pomoć po osnovi drugog propisa.

Članak 126.

(1) Djeca smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, djeca nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i djeca hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata imaju pravo na izravan smještaj u učeničke i studentske domove ako im prihod po članu kućanstva ne prelazi 60% proračunske osnovice i pod drugim uvjetima određenim posebnim propisima kojima se uređuju uvjeti i način smještaja u učeničkim i studentskim domovima.

(2) Osobe iz stavka 1. ovoga članka ako ne udovoljavaju uvjetima za izravan smještaj u učeničke i studentske domove i djeca hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata koji su u obrani suvereniteta Republike Hrvatske sudjelovali najmanje 100 dana u borbenom sektoru imaju prednost pri smještaju u učeničke i studentske domove tako da im se dodijeli dodatni broj bodova određen posebnim propisima kojima se uređuje uvjeti i način smještaja u učeničkim i studentskim domovima.

Članak 133.

(1) Korisnicima prava po ovom Zakonu pripada naknada troškova za prijevoz u drugo mjesto ako su od nadležnog tijela upućeni odnosno pozvani u drugo mjesto radi pregleda ili sudjelovanja pred liječničkim vijećem iz članka 182. ovoga Zakona, ostvarivanja prava na medicinsku rehabilitaciju i fizikalnu terapiju sukladno ovom Zakonu.

(2) Korisnik prava po ovom Zakonu kojemu je određen pratitelj za putovanje iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu troškova prijevoza i za pratitelja.

(3) Pravo na naknadu troškova prijevoza iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ima i osoba koja je podnijela zahtjev za priznanje prava po ovom Zakonu ako joj je izvršnim rješenjem priznato traženo pravo odnosno povećanje skupine oštećenja organizma.

(4) Troškovi prijevoza nadoknađuju se prema visini cijene karte za prijevoz autobusom odnosno drugim razredom željeznice ili brodom te sredstvima javnog gradskog prijevoza.

Članak 136.

Ministarstvo osigurava sredstva i donosi godišnji plan o obilježavanju mjesta masovnih grobnica žrtava iz Domovinskog rata na temelju programa obilježavanja koji donosi Vlada Republike Hrvatske na prijedlog Ministarstva.

Članak 142.

(1) Pripadnici borbenog sektora HVO-a, državljani Republike Hrvatske, kojima je pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela Bosne i Hercegovine priznat status ratnog vojnog invalida po osnovi ranjavanja ili zatočeništva, imaju pravo na invalidsku mirovinu po ovom Zakonu i Zakonu o mirovinskom osiguranju umanjenu za iznos osobne invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine, ako to pravo nisu ostvarili do stupanja na snagu ovoga Zakona temeljem Ugovora između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji.

(2) Pripadnici borbenog sektora HVO-a, državljani Republike Hrvatske, kojima je pravomoćnim rješenjem nadležnog tijela Bosne i Hercegovine priznat status ratnog vojnog invalida od I. do IV. skupine po osnovi bolesti ili ozljede, imaju pravo na invalidsku mirovinu po ovom Zakonu i Zakonu o mirovinskom osiguranju umanjenu za iznos osobne invalidnine koja im je priznata po pravomoćnom rješenju nadležnog tijela Bosne i Hercegovine.

(3) Pravo iz stavaka 1. i 2. ovoga članka ostvaruje se pod uvjetima određenim ovim Zakonom i Zakonom o mirovinskom osiguranju te na način i postupkom određenim Ugovorom između

Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o suradnji na području prava stradalnika rata u Bosni i Hercegovini koji su bili pripadnici Hrvatskog vijeća obrane i članova njihovih obitelji.

Članak 148.

Pravo iz članka 142. i 147. ovoga Zakona ne mogu ostvariti osobe koje su bile pripadnici, pomagači ili suradnici vojnih ili paravojnih postrojbi koje su djelovale protiv HVO-a, kao ni članovi njihovih obitelji temeljem njihova stradavanja.

Članak 152.

(1) Veteranski centar je javna ustanova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji kroz program boravka ili smještaja.

(2) Veteranski centar obavlja sljedeće djelatnosti:

- a) usluga psihosocijalne pomoći i podrške
- b) usluga savjetovanja i pomaganja
- c) psihološka djelatnost
- d) radna terapija
- e) rekreacijske i rehabilitacijske usluge
- f) kineziološki programi i fizikalna rehabilitacija
- g) promicanje zdravlja
- h) promicanje vrijednosti Domovinskog rata i kulture sjećanja
- i) organizacija kulturno-umjetničkih događanja
- j) umjetnički programi
- k) organizacija edukacija, radionica i tečajeva
- l) sportska rekreacija i poduka
- m) organiziranje sportskih natjecanja
- n) organizacija mobilnih timova za pružanje podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji
- o) ostale popratne usluge i
- p) ostali oblici podrške i usluga braniteljsko-stradalničkoj populaciji određeni Statutom.

(3) Pravo na korištenje podrške i usluga Veteranskog centra mogu ostvariti:

- a) hrvatski ratni vojni invalidi iz Domovinskog rata
- b) hrvatski branitelji iz Domovinskog rata
- c) članovi uže i šire obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- d) članovi uže i šire obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata
- e) članovi uže i šire obitelji umrlih hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata
- f) članovi uže i šire obitelji hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata

g) osobe stradale u obavljanju vojnih i redarstvenih dužnosti u stranoj zemlji u okviru mirovnih snaga i mirovnih misija ako ih je na tu dužnost uputilo nadležno tijelo u okviru međunarodnih obveza

h) pirotehničari u slučaju ozljede na radu ili profesionalne bolesti, koja je nastala kao posljedica obavljanja njihova posla

i) članovi uže i šire obitelji pirotehničara poginulih pri obavljanju svog posla

j) vojne osobe koje su ranjene ili ozlijeđene u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama

k) policijski službenik ranjen ili ozlijeđen pri obavljanju policijskog posla

l) članovi uže i šire obitelji vojne osobe koja pogine ili umre zbog rane ili ozljede koju je zadobila u obavljanju službene zadaće u Oružanim snagama

m) članovi uže i šire obitelji policijskog službenika poginulog pri obavljanju policijskog posla

n) strani veterani sukladno međunarodnim sporazumima

o) druge kategorije braniteljsko-stradalničke populacije određene posebnim propisima i Statutom.

(4) Kada je korisnik Veteranskog centra hrvatski ratni vojni invalid iz Domovinskog rata I. skupine koji koristi usluge osobe za pružanje njege i pomoći (njegovatelj), pravo na korištenje usluga zajedno s korisnikom može ostvariti i njegovatelj.

(5) Osnivač Veteranskog centra je Republika Hrvatska, a u ime osnivača osnivačka prava obavlja Ministarstvo.

(6) Veteranski centar osniva Ministarstvo rješenjem koje nije upravni akt.

(7) Veteranskim centrom upravlja Upravno vijeće.

(8) Predstavnike Ministarstva te drugih tijela i pravnih osoba određenih rješenjem o osnivanju i Statutom u Upravno vijeće imenuje Ministarstvo.

(9) Voditelj Veteranskog centra je ravnatelj kojeg na temelju javnog natječaja imenuje i razrješuje Upravno vijeće.

(10) Minimalne uvjete za početak rada Veteranskog centra pravilnikom propisuje ministar.

Članak 156.

(1) Upravitelj zadruga može biti i osoba koja ima priznat status hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata ili status hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata kod koje je utvrđena opća nesposobnost za rad odnosno potpuni gubitak radne sposobnosti ili profesionalna nesposobnost za rad odnosno djelomičan gubitak radne sposobnosti kao posljedica ranjavanja, ozljede, zatočeništva u logoru, bolesti, pogoršanja bolesti ili pojave bolesti u obrani suvereniteta Republike Hrvatske, ako poslove upravitelja obavlja bez plaće ili naknade.

(2) Upravitelj iz stavka 1. ovoga članka nije obvezno osiguran na mirovinsko osiguranje.

(3) Kada zadruga u kalendarskoj godini nakon oporezivanja ostvari dobit u iznosu od 150.000,00 kuna i veću, dužna je izabrati osobu koja će profesionalno obavljati poslove upravitelja zadruga i koja se obvezno osigurava na mirovinsko osiguranje.

(4) Zadruga su obvezne dostaviti Ministarstvu ovjerenu izjavu upravitelja zadruga, danu pod kaznenom i materijalnom odgovornošću, da poslove i zadatke upravitelja obavlja bez plaće ili naknade te ostalu dokumentaciju propisanu pravilnikom iz članka 157. ovoga Zakona.

Članak 162.

Ministar pravilnikom propisuje:

- a) način isplate novčanih primanja i drugih troškova iz nadležnosti Ministarstva po ovom Zakonu i
- b) način vođenja evidencije o obavljenim isplatama i dostavi izvješća o utrošenim sredstvima prema ovom Zakonu te kontroli namjenskih trošenja sredstava iz nadležnosti Ministarstva.

Članak 163.

Proračunska osnovica kao osnovica za utvrđivanje određenih prava iz ovoga Zakona utvrđuje se svake godine propisom o izvršavanju državnog proračuna Republike Hrvatske za tekuću kalendarsku godinu.

Članak 166.

(1) Nadležno upravno tijelo županije odnosno Grada Zagreba u čijem je djelokrugu obavljanje povjerenih poslova državne uprave koji se odnose na ostvarivanje prava hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji je prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke postupa u upravnim stvarima i rješava o:

- a) statusu člana obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i statusu člana obitelji osobe smrtno stradale u obrani suvereniteta Republike Hrvatske te njihovim pravima
- b) statusu člana obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata i status člana obitelji nestale osobe u obrani suvereniteta Republike hrvatske te njihovim pravima
- c) statusu članova obitelji umrlog hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata od I. do IV. skupine i njihovim pravima te pravima članova njihove obitelji
- d) statusu hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i statusu osobe stradale u obrani suvereniteta Republike Hrvatske te njihovim pravima
- e) statusu i pravima stradalih pirotehničara i članova njihovih obitelji
- f) pravu na oslobađanje od sudjelovanja u troškovima zdravstvene zaštite iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja iz članka 23. ovoga Zakona
- g) pravu na naknadu za nezaposlene iz članka 107. ovoga Zakona
- h) pravu na jednokratnu novčanu pomoć iz članaka 115. i 118. ovoga Zakona
- i) pravu na besplatni topli obrok iz članka 123. ovoga Zakona
- j) pravu na besplatne udžbenike iz članka 125. ovoga Zakona i
- k) ostalim statusima i pravima iz ovoga Zakona koji prema ovom Zakonu i drugim posebnim propisima nisu u nadležnosti drugih javnopravnih tijela.

(2) Drugostupanjsko tijelo nadležno za postupanje po žalbama na rješenja javnopravnih tijela iz stavka 1. ovoga članka je Ministarstvo.

(3) Prvostupanjsko tijelo koje rješava o statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka za osobe koje nemaju prebivalište na državnom području Republike Hrvatske je nadležno upravno tijelo Grada Zagreba.

(4) Prvostupanjsko tijelo koje po zahtjevu stranke rješava o pravu na ostvarivanje prava na zdravstvenu zaštitu izvan standarda prava iz obveznoga zdravstvenoga osiguranja iz članka 25.

stavka 7. ovoga Zakona, o pravu na prilagođeni osobni automobil odnosno novčanoj protuvrijednosti za prilagođeni osobni automobil iz članka 69. ovoga Zakona, pravu na naknadu troškova prilagodbe osobnog automobila iz članka 70. ovoga Zakona, o pravu na stambeno zbrinjavanje i pravu na prilagodbu prilaza do zgrade, stana i prilagodbu stana iz članka 100. ovoga Zakona je Ministarstvo.

(5) Protiv rješenja iz stavka 4. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može tužbom pokrenuti upravni spor.

(6) Nadležno javnopravno tijelo iz stavka 1. ovoga članka vodi evidencije i izdaje potvrde o statusu i pravima hrvatskog ratnog vojnog invalida iz Domovinskog rata i članova njegove obitelji, članova obitelji smrtno stradalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, članova obitelji nestalog hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata, kao i o ostalim statusima i pravima iz stavka 1. ovoga članka Zakona o kojima rješava.

Članak 170.

Radi očuvanja i zaštite digniteta Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata te članova njihovih obitelji Ministarstvo:

a) prati i istražuje socioekonomsko stanje hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji

b) razvija nove projekte i programe koji se odnose na poboljšanje kvalitete života hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji te na zaštitu i promicanje digniteta Domovinskog rata i

c) poduzima druge radnje radi očuvanja i zaštite digniteta Domovinskog rata i hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata te članova njihovih obitelji.

Članak 182.

(1) Nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku daje prvostupanjsko liječničko vijeće sastavljeno od triju liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: prvostupanjsko vijeće).

(2) Nalaz i mišljenje prvostupanjskog vijeća, kojim su utvrđene činjenice za stjecanje prava prema ovom Zakonu, prije donošenja prvostupanjskog rješenja kojim se priznaje pravo iz ovoga Zakona, podliježe reviziji liječničkog vijeća sastavljenog od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: revizijsko vijeće).

(3) Nalaz i mišljenje u drugostupanjskom postupku, povodom žalbe izjavljene na prvostupanjsko rješenje koja se odnosi na nalaz i mišljenje u prvostupanjskom postupku, daje drugostupanjsko liječničko vijeće sastavljeno od pet liječnika specijalista (u daljnjem tekstu: žalbeno vijeće).

(4) Predsjednike i članove liječničkih vijeća iz stavaka 1. – 3. ovoga članka imenuje odlukom ministar i određuje sjedište i područje rada vijeća.

(5) Ministar može imenovati više liječničkih vijeća iz stavaka 1. – 3. ovoga članka.

(6) Na izdatke za rad liječnika specijalista u liječničkim vijećima iz stavaka 1. – 3. ovoga članka temeljem ugovora o djelu ne primjenjuje se ograničenje izdataka za pružatelje stručnih usluga izvan državne službe sukladno propisu kojim se uređuju prava i obveze državnih službenika.

(7) Način imenovanja i metodologiju rada liječničkih vijeća iz stavaka 1. – 3. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Članak 189.

(1) Osoba koja je ostvarila pravo ili su joj isplaćena novčana primanja po ovom Zakonu na koja nije imala pravo dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo odnosno vratiti primljene iznose:

a) ako je na osnovi netočnih podataka za koje je znala ili morala znati da su netočni ili je na drugi protupravni način ostvarila neko pravo ili primanje po ovom Zakonu koje joj ne pripada ili je ostvarila u većem opsegu nego što joj pripada

b) ako je ostvarila neko pravo ili primanje zbog toga što nije prijavila nastale promjene koje utječu na gubitak ili opseg nekog prava, a znala je ili morala znati za te promjene

c) ako je primala novčane isplate u iznosu većem od onog koji joj je određen rješenjem nadležnog tijela uprave ili

d) ako nadležno upravno tijelo pravomoćnom odlukom utvrdi da su činjenice u ispravama na temelju kojih je ostvareno neko pravo ili status neistinito potvrđene.

(2) Osoba iz stavka 1. ovoga članka dužna je nadoknaditi štetu za ostvareno nepripadajuće pravo ostvareno temeljem zakonitog rješenja i vratiti nepravilno isplaćena novčana primanja u iznosu primljenog, a najviše za posljednje tri godine računajući od posljednje isplate na koju nije imala pravo. Ako to ne učini u roku što ga odredi nadležno upravno tijelo, naknada štete odnosno povrat nepravilno primljenih iznosa ostvarit će se tužbom pri nadležnom sudu.

(3) Pri utvrđivanju prava na naknadu štete primjenjuje se propis kojim se uređuju obvezni odnosi, ako ovim Zakonom nije drugačije propisano.

Članak 190.

(1) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 300.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj:

a) Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje ako najkasnije u roku od 30 dana od izvršnosti rješenja o priznavanju prava na profesionalnu rehabilitaciju ne uputi hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata iz članka 3. ovoga Zakona na profesionalnu rehabilitaciju sukladno članku 39. stavku 6. ovoga Zakona

b) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako ne prime hrvatskog branitelja iz Domovinskog rata kojega uputi Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje radi profesionalne rehabilitacije sukladno članku 39. stavku 7. ovoga Zakona

c) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako pri zapošljavanju putem natječaja ili oglasa ili prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način ne daju prednost osobama iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona

d) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako u

roku od 15 dana od sklapanja ugovora s izabranim kandidatom o tome ne obavijeste osobu iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona sukladno članku 102. stavku 5. ovoga Zakona

e) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako, sukladno članku 102. stavku 9. ovoga Zakona, u roku od osam dana od otkaza ugovora ne sklopi ugovor o radu s osobom iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona u slučaju kada nadležna inspekcija utvrdi da je sklapanjem ugovora o radu s drugim kandidatom povrijeđeno pravo prednosti pri zapošljavanju osoba iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona

f) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja, oglasa za zapošljavanje, popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ili u postupku zapošljavanja provedenom na drugi način ne pozovu osobe iz članka 102. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da sukladno članku 103. stavku 2. ovoga Zakona dostave dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju

g) javne službe i javne ustanove kojima je osnivač ili jedan od osnivača Republika Hrvatska, općina, grad, županija, izvanproračunski i proračunski fondovi, pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kao i pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) te pravne osobe s javnim ovlastima ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, ne objave poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju

h) učenički i studentski domovi ako pri smještaju osoba u učeničke odnosno studentske domove ne daju prednost osobama iz članka 126. ovoga Zakona

i) ustanove socijalne skrbi koje pružaju usluge smještaja sukladno propisima o socijalnoj skrbi, a kojima je osnivač Republika Hrvatska ili jedinica lokalne, područne (regionalne) samouprave ako pri smještaju ne daju prednost osobama iz članka 127. ovoga Zakona

j) pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu jedinica lokalne ili područne (regionalne) samouprave i Republike Hrvatske ako ne sklope ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude i

k) vlasnici groblja (osim jedinica lokalne samouprave) ako ne daju na korištenje grobno mjesto uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata sukladno članku 137. stavku 14. točki a) ovoga Zakon.

(2) Za prekršaj iz stavka 1. točaka a), b) i d) do k) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. točke c) ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 191.

(1) Novčanom kaznom od 5000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u:

a) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, i drugom državnom tijelu, upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje ne pozove osobe iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona da, sukladno članku 103. stavku 2. ovoga Zakona, dostavi dokaze iz članka 103. stavka 1. ovoga Zakona u svrhu ostvarivanja prava prednosti pri zapošljavanju

b) tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti i drugom državnom tijelu, upravnom tijelu jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom raspisivanja javnog natječaja ili oglasa za zapošljavanje, objavljenog putem internetskih stranica, sukladno članku 103. stavku 3. ovoga Zakona, ne objavi poveznicu na internetsku stranicu Ministarstva na kojoj su navedeni dokazi potrebni za ostvarivanje prava prednosti pri zapošljavanju

c) jedinici lokalne i područne (regionalne) samouprave i Republici Hrvatskoj ako ne sklopi ugovor o zakupu poslovnog prostora za obrtničku ili samostalnu profesionalnu djelatnost s osobama iz članka 132. ovoga Zakona koje sudjeluju u javnom natječaju i udovolje uvjetima iz najpovoljnije ponude i

d) jedinici lokalne samouprave ako ne daje na korištenje grobno mjesto za umrle hrvatske ratne vojne invalide iz Domovinskog rata i za umrle hrvatske branitelje iz Domovinskog rata, uz podmirenje polovice predviđenog iznosa o svom trošku sukladno članku 137. stavku 14. točki a) ovoga Zakona.

(2) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj odgovorna osoba u tijelu državne uprave, tijelu sudbene vlasti, tijelu državne vlasti i drugim državnim tijelima, upravnim tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave ako prilikom zapošljavanja na neodređeno vrijeme službenika i namještenika temeljem javnog natječaja, prilikom zapošljavanja na određeno vrijeme temeljem oglasa ili prilikom popunjavanja radnog mjesta temeljem internog oglasa ne daju prednost pod jednakim uvjetima osobama iz članka 101. stavaka 1. – 3. ovoga Zakona.

Članak 193.

(1) Vlada Republike Hrvatske donijet će uredbu iz članka 94. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Vlada Republike Hrvatske donijet će Nacionalnu strategiju iz članka 24. ovoga Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

PRILOG: – Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću